

Kinnitatud:

14.okt.2015 direktori käskkirjaga nr 3-1/4

Muudetud:

30. august 2017 direktori käskkirjaga nr 3-1/14

Eidapere Kooli õppekava

Sisukord

I Üldosa

1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus.....	3
2. Eidapere Kooli õppekava põhimõtted.....	4
3. Kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning –põhimõtted.....	5
3.1. Põhikooli sihiseade.....	5
3.2. Eidapere Kooli õppe- ja kasvatustöö põhimõtted.....	5
3.3. Eidapere Kooli õppe ja kasvatus korralduse alused.....	7
3.3.1. põhikooli tunniarvutusplaan	8
3.3.2. õppe ja kasvatus korralduse alused	10
3.4. Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes.....	11
3.5. Õppe ja kasvatus rõhuasetused II kooliastmes.....	11
3.6. Õppe ja kasvatus rõhuasetused III kooliastmes.....	11
3.7. Pädevused.....	12
3.7.1. Kooliastmeti taotletavad pädevused.....	13
3.7.2. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted.....	14
4. Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted.....	16
4.1. Läbivate teemade kavad.....	16
4.1.1. Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“	16
4.1.2. Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng“	17
4.1.3. Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“	18
4.1.4. Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“	19
4.1.5. Läbiv teema „Teabekeskond“	20
4.1.6. Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“	21
4.1.7. Läbiv teema „Tervis ja ohutus“	21
4.1.8. Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“	22
5. Lõimingu põhimõtted	23
6. Õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused.....	24
7. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted	24
8. Hindamine	24
8.1. Hindamise eesmärk	24
8.2. Hindamise põhimõtted ja hinnetest teavitamine	24
8.3. Õpitulemuste hindamine	25
8.4. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus viiepallisüsteemis.....	26
8.5. Hindamise korraldus, järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord	28
8.6. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus	29
8.7. Tasemehindamine	30
8.8. Kokkuvõtavad hinned ja järgmisse klassi üleviimine	30
8.9. Põhikooli lõpetamine	30

9. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine	31
10. Karjääriteenuste korraldus	33
11. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise põhimõtted	33
12. Liiklus- ja ohutuskasvatuse teemad ja nende käsitlemine	34
13. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted.....	34
14. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	35
15. Rakendussätted.....	36

II Lisad

1. Ainekavad

- 1.1. keel ja kirjandus: eesti keel ning kirjandus (Lisa 1)
- 1.2. võõrkeeled:
 - A-võõrkeelena inglise keel (Lisa 2)
 - B-võõrkeelena vene keel (Lisa 3)
- 1.3. matemaatika (Lisa 4)
- 1.4. loodusained: bioloogia, geograafia, füüsika, keemia ja loodusõpetus (Lisa 5)
- 1.5. sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (Lisa 6)
- 1.6. kunstained: muusika, kunst (Lisa 7)
- 1.7. tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (Lisa 9)
- 1.8. kehaline kasvatus (Lisa 10)
- 1.9. valikõppeaine: informaatika (Lisa 11)

2. Hindamisjuhend

3. Loovtööde juhend

I Üldosa

§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

1. Eidapere Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud põhikooli riikliku õppekava alusel.
2. Kooli õppekava koostamisel on lähtutud riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast ning arvestatud piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
3. Kooli õppekava kehtestab direktor, kuid enne kehtestamist annab esitatakse õppekava ja selle muudatused arvamuse andmiseks ka kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
4. Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on esitatud valdkonniti lisadena.
5. Põhikooli kooliastmed on:
 - 1) I kooliaste 1.–3. klass;
 - 2) II kooliaste 4.–6. klass;
 - 3) III kooliaste 7.–9. klass.
6. Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - 6.1. Eidapere Kooli õppekava põhimõtted;
 - 6.2. kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning -põhimõtted;
 - 6.3. põhikooli tunnijaotusplaan;
 - 6.4. õppe ja kasvatuse korralduse alused (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg);
 - 6.5. pädevused, kooliastmeti taotletavad pädevused ja nende kujundamise põhimõtted;
 - 6.5. läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted;
 - 6.6. lõimingu põhimõtted;
 - 6.7. õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
 - 6.8. ülekoolliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
 - 6.9. hindamise korraldus;
 - 6.10. karjääriteenuste korraldus;
 - 6.11. õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
 - 6.12. õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
 - 6.13. kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord;
 - 6.14. rakendussätted.
7. Ainevaldkonniti koondatud ainekavad esitatakse klassiti järgmiselt:
 - 7.1. keel ja kirjandus: eesti keel ning kirjandus;
 - 7.2. võõrkeeled: A-võõrkeelena inglise keel, B-võõrkeelena vene keel;
 - 7.3. matemaatika;
 - 7.4. loodusained: bioloogia, geograafia, füüsika, keemia ja loodusõpetus;
 - 7.5. sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
 - 7.6. kunstained: muusika, kunst;
 - 7.7. tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
 - 7.8. kehaline kasvatus;
 - 7.9. valikõppeaine: informaatika.
8. Kooli õppekava terviktekst on kättesaadav kooli kodulehel www.eidaperekool.kehtna.ee ja kooli õpetajate toas.

9. Põhihariduse alusväärtused

9.1. Põhikool on üldhariduskool, mis loob võimalused põhihariduse omandamiseks ja koolikohustuse täitmiseks. Põhikoolis on õppekava täitmiseks arvestatud aeg üheksa aastat. Põhikooli kooliastmed on I kooliaste – 1.-3. klass, II kooliaste – 4. – 6. klass ja III kooliaste 7. – 9. klass.

9.2. Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

9.3. Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

9.4. Riiklikus ja kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

9.5. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

10. Koolis oluliseks peetavad alusväärtused on:

10.1. õppimise ja hariduse väärtustamine;

10.2. austus emakeele, kodukoha ja kodumaa vastu;

10.3. lugupidamine, ausus, viisakus, hoolivus nii iseenda kui teiste inimeste vastu;

10.4. austus looduskeskkonna vastu;

10.5. kohuse- ja vastutustunde kasvatamine ja arendamine läbi eesmärkide püstitamise ja sihtide seadmise edaspidiseks eluks;

10.6. koolist saadud teadmiste, oskuste ja kogemuste rakendamine iseseisvas elus.

§ 2 Eidapere Kooli õppekava põhimõtted

Kooli õppekava koostamisel, piirkondliku koostöö kujundamisel, kooli ja klassi tasandil õpetust kavandades ning tegelikus õppeprotsessis lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

1. luuakse tingimused kõigi õpilaste ja iga õpilase arengu toetamiseks ning kaasatakse õpilane ja lapsevanem (eestkostja, hooldaja) õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse;

2. kehtestatakse üldised nõuded kõigile õpilastele, õpetust varieeritakse õpilaste erinevatest võimetest ja haridusvajadustest lähtuvalt;

3. tähtsustatakse õpilaste õpihuvi hoidmist ja toetamist;

4. õppesisus on esindatud inimkonna, Euroopa, Eesti sh Eestis elavate rahvusvähemuste kultuur;

5. õppe- ja kasvatusprotsess pakub mitmekesiseid õpikogemusi, õpetus on süsteemne ja terviklik, õpetuslik ja kasvatuslik aspekt on tasakaalustatud;

6. õppimisel ja õpetamisel on keskne probleemide tõstatamine ja lahendamine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine;

7. õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja korrigeerimiseks vastavalt muutustele ühiskonnas ja teadustes.

8. õppekava põhimõtted on aluseks kogu kooli õppeprotsessile ja piirkondliku koostöö kujundamisele.

§ 3 Kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning –põhimõtted

3.1. Põhikooli sihiseade

1. Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
2. Põhikoolis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
3. Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
4. Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
5. Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
6. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
7. Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

3.2. Eidapere Kooli õppe- ja kasvatustöö põhimõtted

Eidapere Kooli õppe- ja kasvatus üldeesmärk on isiksuse kujunemine, kes on loov, algatusvõimeline ja ettevõtlik, oskab seada eesmärke ning läbi saadud kogemuste ja oskuste neid rakendada, on viisakas ja salliv erinevuste suhtes ning oskab teha koostööd.

Sellest lähtuvalt on kooli eesmärgiks:

1. iga õppija arengu toetamine ja kodanikuks kasvatamine läbi heasoovliku suhtumise ja austusega kaasinimestesse;
2. paikkonna ajaloolis-kultuurilise tausta lõimimine õppe- ja kasvatusetegevusse läbi kooli traditsioonide säilitamise, tunnivalise tegevuse ja koostöö erinevate kohalike asutustega;
3. maakoolina pakkuda mitmekülgseid võimalusi õppida loodust tundma looduse keskel;
4. tervist edendava koolina kujundada õpilastes tervislikke eluviise väärtustavat elustiili;
5. isiksuse kujunemine, kes
 - 5.1. austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kodanikukohustustest ja -vastutusest;
 - 5.2. tunneb ja austab oma rahva kultuuri, omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub neisse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt;
 - 5.3. hoiab loodust, elab ja tegutseb keskkonda ning loodusressursse säästes;
 - 5.4. juhindub oma valikutes ja tegudes eetika alusväärtustest: inimelu pühadus, vägivallast hoidumine, vabadus, õiglus, ausus, vastutus;
 - 5.5. väärtustab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha;

- 5.6. püüab mõista asjade tähendust, nähtuste põhjusi ja seoseid, on motiveeritud õppima ja oskab õppida;
- 5.7. tuleb toime muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
- 5.8. mõistab töö vajalikkust inimeste ja ühiskonna arengus; on valmis otsima endale sobivat tööd.

Kooli eripära	Mis toob kooli eripära esile? (asukoht, koostööpartnerid, välissuhted, ülekoolilised tegevused, valikained jne)	Ainevaldkonnad, mis toetavad kooli eripära kujunemist
Ajaloolis-kultuuriline taust	Eidapere Klaasivabrik Eidapere mõis Koostöö Järvakandi klaasimuseumiga Eidapere Rahvaraamatukogu Eidapere Kultuurikeskus	Eesti keel, kirjandus, ajalugu, kunst ja tööõpetus, muusika, inimese- ja ühiskonnaõpetus
Looduslähedus	Mukre raba ja loodusrada Eidapere metskonna ja mõisa park Õuesõppetunnid Kassivõllimäe puhkekoht Aleti puhkekoht Taarikõnnu raba Natura 2000 vääriselupaikade kaitse ja hoidmine Vanapaberi kogumine ja prügi sorteerimine	Loodusõpetus, bioloogia, geograafia, inimese- ja ühiskonnaõpetus, ajalugu, keheline kasvatus, matemaatika, keemia, füüsika
Tervislikkus	Eidapere kool kui meie igapäevane elukeskkond Koostöö perearstiga Ülekoolilised tervise- ja spordipäevad Hambatervisekuu Südamenädal	Keheline kasvatus, inimese- ja ühiskonnaõpetus, bioloogia, loodusõpetus, keemia
Ettevõtlikkus	Koostöö kohalike asutuste ja ettevõtetega Õpilasmavalitsus Kooli ajaleht Kooli ühisürituste korraldamine	Karjääriõpetus, inimese- ja ühiskonnaõpetus, eesti keel ja kirjandus, muusika, kunst, matemaatika, füüsika, tööõpetus
Riigikaitse	Otsi Otti Koostöö erinevate asutustega (Lokuta Vabatahtlik Tuletõrjeselts, Kaitseliit, Noored Kotkad, Kodutütred jne) Tuletõrjering Minu Riik Politsei- ja päästeameti	Karjääriõpetus, inimese- ja ühiskonnaõpetus, ajalugu, keheline kasvatus, loodusõpetus,

	loengud Kaitse end ja aita teist (KEAT)	
--	--	--

3.3. Eidapere Kooli õppe ja kasvatuse korralduse alused

Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
 - 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
 - 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
 - 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
 - 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
 - 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
 - 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
 - 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.
- Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone. Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgitakse, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes, asutustes jne) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

3.3.1. Põhikooli tunnijaotusplaani

Õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

1. keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus (lisa 1);
2. võõrkeeled: A-võõrkeel (lisa 2), B-võõrkeel (lisa 3);
3. matemaatika: matemaatika (lisa 4);
4. loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 5);
5. sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 6);
6. kunstained: muusika, kunst (lisa 7);
7. tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 8);
8. kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 9).
9. valikaine: informaatika (lisa 10).

A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse vene keelt.

Ainekavades esitatakse õppeteemade läbimisel õpitulemused, mis toetavad valdkonnapädevuste kujunemist.

Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus:

õ p p e a i n e	RÕK	1.kl	2.kl	3.kl	Lisa	RÕK	4.kl	5.kl	6.kl	Lisa	RÕK	7.kl	8.kl	9.kl	Lisa
Eesti keel	19	7	6	6	-	11	5	3	3	-	6	2	2	2+1	1
Kirjandus						4		2	2	-	6	2	2	2	
Matemaatika	10	3+1	3+1	3+1	3	13	4+1	4+1	5	2	13	4+1	4	5	1
Inglise keel	3			3	-	9	3	3	3	-	9	3	3	3	-
Vene keel						3			3	-	9	3	3	3	-
Loodusõpetus	3	1	1	1	-	7	2	2	3	-	2	2			-
Geograafia											5	2	2	1	-
Bioloogia											5	1	2	2	-
Keemia											4		2	2	-
Füüsika											4		2	2	-
Ajalugu						3		1+1	2	1	6	2	2	2	-
Inimeseõpetus	2		1	1		2		1	1		2	1	1		
Ühiskonnaõpetus						1			1		2			2	
Muusika	6	2	2	2		4	2	1	1		3	1	1	1	
Kunst	4,5	2	1+1	1+1	2	3	1	1	1		3	1	1	1	
Tööõpetus	4,5	2	1,5+ 0,5	1+1	1,5	5	1+1	2	2	1	5	2	2	1	
Käsitöö ja kodundus							1,5	1,5	1,5			1,5	1,5	0,5	
Tehnoloogiaõpetus							1,5	1,5	1,5			1,5	1,5	0,5	
Kodundus							0,3	0,3	0,3			0,3	0,3	0,3	
Projektitöö							0,2	0,2	0,2			0,2	0,2	0,2	
Kehaline kasvatus	8	2	3	3		8	3	3	2		6	2	2	2	
Rütmika															
Valikained:															
Informaatika								1	1			1	1		
Maksimaalne lubatud koormus		20	23	25			25	28	30			30	32	32	
Eidapere Kooli koormus		20	21	24			23	26	30			30	32	32	

3.3.2. Õppe ja kasvatuse korralduse alused

1. Õppeaasta algab igal õppeaastal 1. septembril. Õppeaastas on kokku vähemalt 175 õppepäeva.
2. Koolivaheajad fikseeritakse iga õppeaasta algul ja teave pannakse üles kooli kodulehel.
3. Kooli õppetöö toimub päevases õppevormis.
4. Kooli õppeaasta arvestusühikud on õppetund, õppepäev, õppenädal, trimester ning õppeaasta.
5. Õppeaastas on kolm trimestrit.
6. Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilase nädalakoormus õppetundides on määratud tunnijaotusplaanis riiklikust õppekavast lähtuvalt.
7. Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.
8. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog.
9. Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse tunniplaanis. Tunniplaani kinnitab kooli direktor.
10. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit.
11. Õppetunnid vahelduvad vahetundidega. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit. Söögivahtetund kestab 20 minutit.
12. Kooli kodulehel on tundide ajad, söögivahtetunni ajad, pikapäevarühma plaan, õpetajate konsultatsiooniajad.
13. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg fikseeritakse ainekavades ja õpetaja töökavades.
14. Ülekooliliselt rakendatakse järgmisi õppetunnist erinevaid õppevorme, mis omakorda aitavad rakendada läbivaid teemasid ja omandatud teadmisi-oskusi:
 - 14.1. ainepäevad
 - 14.2. spordipäevad
 - 14.3. teemapäevad
 - 14.4. trimestri viimaste päevade projektipäevad, spordipäevad, õppereisid ja õuesõppepäevad jne.
15. Tähtsustatakse koolimaja ja selle ümbruse heakorra hoidmist ning võimaldatakse igal õpilasel selle heaks igal õppeaastal omapoolset panust anda.
16. Luuakse võimalused tugisüsteemide võrgustiku toimimiseks individuaalselt või rühmiti nii õpi- ja käitumisraskuste puhul kui ka andekamate arendamiseks.
17. Õpilaste maksimaalne nädalakoormus põhikooliklassides on toodud tunnijaotusplaanis:
 - 1) 1. klassis 20 tundi;
 - 2) 2. klassis 23 tundi;
 - 3) 3. ja 4. klassis 25 tundi;
 - 4) 5. klassis 28 tundi;
 - 5) 6. ja 7. klassis 30 tundi;
 - 6) 8. ja 9. klassis 32 tundi.
18. Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib põhikool arvestada kooli õppekavavälist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
19. Õpetegevust põhikoolis toetab huviringide tegevus. Uute ringide avamisel arvestatakse õppekava eesmärkidega. Koolis töötavad järgmised õppekava toetavad huviringid:

- 1) erinevad spordiringid (õpilase kehalise arengu toetamine);
- 2) flöödiring (eneseväljendus-, esinemisoscuse, enesemääratluspädevuse arendamine);
- 3) kunstiring (kunstilise eneseväljenduse, enesemääratluspädevuse arendamine);
- 4) kitarriring (eneseväljendus-, esinemisoscuse, enesemääratluspädevuse arendamine);
- 5) liikluring

3.4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

3.4.1. Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoscuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

3.4.2. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

3.4.3. Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

3.5. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

3.5.1. Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

3.5.2. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

3.6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

3.6.1. Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse

arendamisele;

4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;

5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;

6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

3.7. Pädevused

1. Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

2. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöö

3. Üldpädevused on:

1) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;

2) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme;

4) **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;

5) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;

6) **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

8) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma

privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

4. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna.

Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

5. Ainekavades esitatakse nii kooliastmete õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel või osaoskuseti. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist.

Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

3.7.1. Kooliastmete taotletavad pädevused

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<ul style="list-style-type: none"> ○ peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; ○ on viisakas, täidab lubadusi; ○ teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; ○ oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada; ○ teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt; ○ käitub loodust hoidvalt; ○ austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid; ○ oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; ○ väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust; ○ tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme; ○ väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada; ○ väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires; ○ tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt; ○ mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes; ○ suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.

3.7.2. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

1. Üldpädevuste kujundamisel on väga oluline koht **õpetajate eeskujul** – kõikide pädevuste osas, mille kujunemist õpilastes toetatakse, peab õpetaja näitama eeskujuna.
2. Iga õppeaasta alguses kavandatakse koolisisesed projektid ja üritused kooli üldtööplaanis. Kõikidel üritustel ja projektidel on kindlaks määratud projektijuht, kelle ülesanne on koostöös projektirühmaga määratleda projekti eesmärgid lähtuvalt üldpädevustest. Peale projekti toimumist viiakse läbi projekti tulemuste kokkuvõtte lähtuvalt püstitatud eesmärkidest ning kavandatakse parendustegevused edaspidiseks. Kooli üldtööplaanis kavandatakse iga-aastaselt alljärgnevad ülekoolilised projektid:

- ainenädalad ja -päevad
- õpilaste loovtööde esitus
- tervise- ja spordipäevad
- õpetajate päeva tähistamine
- kodanikupäeva üritus
- veerandilõpu üritused
- õppekäigud ja -matkad
- kultuuriüritustel osalemine
- teemapäevad

Lähtuvalt kooli õppekavas toodud rõhuasetustest ja detailsemast määratlusest erinevate üldpädevuste kujundamisele, kavandavad õpetajad oma töökavades vajalikud tegevused arvestades aineesmäärke ja -spetsiifikat.

Jrk nr	Üldpädevused - üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, tunni- ja koolivälises tegevuses	Ülekoolilised tegevused
1	<i>väärtuspädevus</i> – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt	Kooli aktused Ainenädalad ja -päevad Kontserdid KiVa Kodanikupäeva üritus Kooli sünnipäeva tähistamine 16. detsember
2	<i>sotsiaalne pädevus</i> – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel	Õpilaste poolt ürituste korraldamine Kodanikupäeva tähistamine Arenguestlused Koostöö kohalike asutuste ja ettevõtetega Eidapere piirkonna külade päev
3	<i>enesemääratluspädevus</i> – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid	Spordiüritused Tervisenädala üritused Matkapäevad

	eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme	Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine
4	<i>õpipädevus</i> – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadus	Loovtööd Õuesõppe tunnid Õppekäigud Viktoriinid Ainenädalad ja -päevad 1.klassi aabitsapidu Arenguestlused Olümpiaadid
5	<i>suhtluspädevus</i> – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt	Esitlused ja tööde kaitsmine Kooli ajalehe väljaandmine Emakeelepäev Viktoriinid Üritustel esinemine Õppekäigud
6	<i>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</i> – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteadlike mudelite abil ja teha teaduspõhiseid otsuseid, kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt	Uurimused ja esitlused Õuesõppetunnid Õppekäigud Viktoriinid Ainenädalad ja -päevad
7	<i>ettevõtlikkuspädevus</i> – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske	„Kaitse end ja aita teist“ võistlusmäng (KEAT) Õpilasesinduse projektid Ürituste korraldamine ja neil osalemine Loovtööd Õppekäigud ettevõtetesse Kooli ajaleht
8	<i>digipädevus</i> - suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust;	Arvutitunnid Esitlused Uurimused Õuesõppetunnid

§ 4. Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted

Eidapere Koolis on läbivad teemad üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) arvutiõpetus valikainena toetab läbivate teemade taotlusi ning õppeainete omavahelisi seoseid;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevusest ja huviringide tegevusest ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

4.1. Läbivate teemade kavad

4.1.1. Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

1. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

2. Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärgi ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

3. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemine I kooliastmes
Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisele ning toetab esimeste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

4. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemine II kooliastmes
Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis-

ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

5. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemine III kooliastmes
Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

4.1.2. Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

1. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

2. Õpilast suunatakse:

- 1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

3. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemine I kooliastmes
Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

4. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

5. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemine III kooliastmes
Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui tervik-süsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

4.1.3. Läbiv teema «Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus»

1. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

2. Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusele põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivaldatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama osaleda otsustamisprotsessides;
- 6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

3. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemine I kooliastmes
Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

4. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemine II kooliastmes
Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

5. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemine III kooliastmes
Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse

ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

4.1.4. Läbiv teema «Kultuuriline identiteet»

1. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

2. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka oma-algatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

3. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusena kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

4. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

5. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

4.1.5. Läbiv teema „Teabekeskond“

1. Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

2. Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- 5) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

3. Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

4. Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

5. Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusvärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud probleemilisi olukordi (eraellu sekkumine, vääртеabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

4.1.6. Läbiv teema «Tehnoloogia ja innovatsioon»

1. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

2. Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi *IKT*) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

3. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhiõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

4. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetöoga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppe meetodeid.

5. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab *IKT* rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse *IKT* rakendamisel põhinevaid meetodeid ja tööõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid *IKT* vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

4.1.7. Läviv teema „Tervis ja ohutus“

1. Läviva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

1) Tervisekasvatuse põhineb õpilaste tervise seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

2. Õpilast suunatakse:

1) tervise valdkonnas:

1. terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;

2. kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
3. teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
4. leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
5. teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

2) ohutuse valdkonnas:

1. tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
2. vältima ohuolukordadesse sattumist;
3. kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
4. omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
5. kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
6. tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

3. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

4. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

5. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

4.1.8. Läbiv teema «Väärtused ja kõlblus»

1. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja

kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

2. Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- 6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumisnormide üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

3. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

4. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamusi. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

5. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

§ 5. Lõimingu põhimõtted

5.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikult lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

5.2. Õppe lõimumine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste

rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

5.3. Lõiminguaspektid on konkreetsemalt esitatud ainekavades ja õpetaja töökavas.

§ 6. Õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

6.1. III kooliastmes teevad õpilased läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu. Nõuded loovtööle on kehtestatud „Eidapere Kooli III kooliastme loovtööde läbiviimise ja kaitsmise juhendis“

6.2. Loovtöö temaatika soovitab kool, täpsema temavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka rühmas.

6.3. Õppeaineid lõimiv loovtöö peab olema kaitstud 8. klassi lõpuks. Loovtööd kaitstakse komisjoni ees.

6.4. Sooritatud loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.

§ 7. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

7.1. Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid on kooskõlas Eidapere Kooli õppekavaga, toetades kooli õppe- ja kasvatustegevust, aidates kaasa õppekavas määratletud üld- ja valdkonnapädevuste saavutamisele.

7.2. Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse enne õppeaasta algust.

7.3. Projekte võivad kirjutada aineõpetajad, õpilasesinduse liikmed, huviringide juhendajad, klassikollektiivid, kooli juhtkond jt.

7.4. Traditsioonilised ülekoolilised projektid on spordi-, tervise- ja matkapäevad, rahvakalendri- ja riiklikud tähtpäevad, kooli aktused, väljasõidud, õppekäigud jmt.

7.5. Traditsioonilised koolidevahelised projektid on vallasisesed, maakondlikud, vabariiklikud ja rahvusvahelised lauluvõistlused, spordivõistlused, aineolümpiaadid, konkursid jmt.

§ 8. Hindamine

8.1. Hindamise eesmärk on:

8.1.1. toetada õpilase arengut;

8.1.2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;

8.1.3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

8.1.4. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

8.1.5. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

8.1.6. anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

8.2. Hindamise põhimõtted ja hinnetest teavitamine

8.2.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

8.2.2. Hinded on aluseks õpilase järgmisse klassi üleviimisel, individuaalse õppekava rakendamisel, täiendavale õppetööle ja klassikursuse kordama jätmisel. Kooli õppekavas on kirjeldatud hindamiskriteeriumid, mis aitavad hinnata õpilase arengut, samas rõhutavad enesehindamise olulisust.

8.2.3. Õpitulemusi hindab klassi- või aineõpetaja. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.

8.2.4. Lapsevanemal või eestkostjal (edaspidi lapsevanem) on õigus saada teavet õpilase hindamise korra ja hinnete kohta õpetajalt ja klassijuhatajalt. Õpiülesanded, puudumised ja hinded kajastuvad eKoolis. Iga päeva lõpuks kannavad õpetajad eKooli hinded, hilinemised, puudumised, tunnikirjeldused ja kodused ülesanded. Positiivsed ja negatiivsed tähelepanekud õpilase hinnete ja käitumise kohta kajastuvad eKooli märkuste lahtris.

8.2.5. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele või hinnangule.

8.2.6. Õpilane märgib oma kodutööd õpilaspäevikusse.

8.2.7. Kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase hinnete, käitumise ja hoolsuse kohta vähemalt kolm korda õppeaastas vastavalt kooli õppekavas kehtestatud korras.

8.2.8. Nõuded õpilase käitumisele kehtestatakse kooli kodukorras.

8.2.9. Õpilase teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viiepallisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» – «puudulik» ja «1» – «nõrk». Hinded "1" ja "2" on mitterahuldavad hinded.

8.2.10. Aineõpetaja tutvustab hindamispõhimõtteid õpilastele esimeses ainetunnis. Käitumise ja hoolsuse hindamispõhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja õppeaasta algul. Õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul, soovi korral ka individuaalselt.

8.2.11. Kokkuvõtivatest hinnetest teavitatakse klassitunnistuse kaudu.

8.2.12. Hindamisjuhend ja kodukord on kättesaadavad kooli koduleheküljel

<http://www.eidaperekool.kehtna.ee>

8.3. Õpitulemuste hindamine

8.3.1. Õpitulemusi hindab klassi- või aineõpetaja. Hinnatakse numbrilise hinne või sõnalise hinnanguga.

8.3.2. Õpitulemusi hinnatakse õpilase suuliste vastuste (esitluste), kirjalike ja praktiliste tööde, projektitööde ning praktiliste tegevuste alusel.

8.3.3. Hinnatakse teadmisi ja oskusi. Lähtuvalt kooliastme ja õppeaine eripärast arvestatakse hindamisel:

- 1) omandatud teadmisi ja oskusi, nende rakendamist nii suuliselt kui kirjalikult, õigsust, esitluse täpsust, põhjendatust ja loogilisust;
- 2) iseseisvust ja loovust teadmiste ning oskuste rakendamisel;
- 3) oskust teadmisi suuliselt ja kirjalikult väljendada;
- 4) vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki;
- 5) praktilise töö teostust.

8.3.4. Õpitulemuste hindamine jaguneb:

- 1) õpiprotsessi hindamine (jooksvad hinded, hinnangud);
- 2) arvestuslik hindamine (kontrolltöö või sellega võrdsustatud töö);
- 3) kokkuvõttev hindamine (kokkuvõttev hinne või hinnang).

Õpiprotsessi hindamine on õppimise üksiktulemuste hindamine, eesmärgiga anda tagasisidet õppimise edukusest, selgitada välja probleeme õppimises, suunata, korrigeerida ja vajadusel diferentseerida õpiülesandeid, toetada õpimotivatsiooni ja positiivset enesehinnangut. Õpiprotsessi hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära, õpilase vanust, individuaalsust ja arengut.

Õpiprotsessi hindamise üks osa on **kujundav hindamine**. Kujundavat hindamist kasutatakse ainetundides, loovtööde jt sõnalist hinnangut vajavate tööde analüüsil ja käitumise hindamisel. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

Arvestuslik hindamine on ühe terviku aineosa käsitlemise järel õpilase teadmiste hinnangu andmine kontrolltöö või sellega võrdsustatud töö läbi. Arvestusliku töö sooritamine on kõikidele õpilastele kohustuslik. Arvestuslik hinne kantakse eKooli erineval taustal.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinnetest aastahinneteks.

8.4. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus viiepallisüsteemis

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

Hindega "5" ehk "väga hea" hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid. Kui õpilase vastus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.

Hindega "4" ehk "hea" hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele. Kui õpilase vastus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

Hindega "3" ehk "rahuldav" hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada, ilma et tekiks olulisi raskusi edasisesel õppimisel või edasises elus. Kui õpilase vastus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi ja õpilane vajab juhendamist ning suunamist.

Hindega "2" ehk "puudulik" hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemused näitavad, et õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, kuid ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisesel õppimisel või edasises elus. Kui õpilase vastuses on olulisi puudusi ja eksimusi, teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.

Hindega "1" ehk "nõrk" hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitavad, et saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning tal puuduvad nõutavad teadmised ja oskused ning õpilase areng õpitulemuste osas puudub.

“T” kasutatakse tegemata või järelevastamist vajava töö hindamisel.

1. klassi õpilastele rakendatakse kujundavat hindamist.

Arvestuslike kirjalike tööde hindamisel võetakse aluseks järgmine protsendiskaala:

90– 100% punktide arvust – hinne "5"

75– 89% punktide arvust – hinne "4"

50– 74% punktide arvust – hinne "3"

20– 49% punktide arvust – hinne "2"

0– 19 % punktide arvust – hinne "1"

Sõltuvalt aineksest, õpilase individuaalsusest, töö mahust, ülesannete keerukusest, vigade arvust ja liigist, võib õpetaja rakendada hindamisel ± 5 protsendimäära.

Suuremate kirjalike tööde hindamise protsendiskaala arvestamisel lähtutakse: töö üldmahust; ülesannete raskusastmest; hariduslikest erivajadustest; individuaalsest eripärast/suutlikkusest.

Kirjalike tööde tulemustest teavitatakse õpilasi kuni 7 päeva jooksul pärast töö sooritamist. Erandjuhuna võib see aeg olla pikem (kirjand, uurimistöö jne).

Kui tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk”.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks kümme päeva.

Kehalises kasvatuses erinõudeid vajavate õpilaste hindamisel arvestatakse õpilase püüdlikkust, suhtumist õppeainesse, teoreetilisi teadmisi ning referaatide ja uurimuslike tööde koostamist. Haigustõendi alusel tunnist puudumisel märgitakse eKooli kanne „H”, tunniks vajaliku riietuse puudumisel märgitakse eKooli kanne „T”. Kehalises kasvatuses osalise vabastusega õpilane osaleb õppetundides ning sooritab nõutavaid harjutusi vastavalt arstitõendis lubatule.

Oskusainetes (kehaline kasvatus, tööõpetus, kunst ja muusika) arvestatakse hindamisel õpilase individuaalset arengut.

Rütmikas hinnatakse õpilasi “arvestatud” (A) või “mittearvestatud” (MA).

Püsiva kirjaliku kõnepuudega põhikooli õpilaste osas, kes saavad regulaarset logopeedilist ravi või kellega õpetaja töötab individuaalselt logopeedi nõuannete järgi, rakendatakse diferentseeritud hindamist, kusjuures düsgraafia omaseid spetsiifilisi

vigu arvestatakse vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks. Õpilase arvestuslikult hinnatavatele kirjalikele töödele tehakse märge "Hinnatud diferentseeritult". Klassi- või lõputunnistusele seda märget ei tehta.

Erivajadusega õpilaste hindamisel on lubatud langetada hinnete protsendiskaalat kuni 35%-ni.

Õpetaja võib jooksvate hinnete puhul kasutada numbrilisele hindele lisaks märki "+" ja "-", kokkuvõtivate hinnete puhul mitte.

8.5. Hindamise korraldus, järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

8.5.1. Tunnikontrollist, mis hõlmab kuni kahe tunni materjali, ei ole õpetajal vaja ette teatada. Tunnikontrolli hinnete parandamise otsustab klassi- või aineõpetaja.

8.5.2. Trimestri õppetulemuste omandamist kontrollivate kirjalike arvestustööde aeg kavandatakse kooskõlastatult õpilastega ja teiste õppeainete õpetajatega ja märgitakse kontrolltööde tabelis e-koolis vähemalt 3 päeva enne töö toimumist.

8.5.3. Kontrolltöid võib olla ühel päeval üks. Õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd.

8.5.4. Kontrolltöid ei planeerita soovituslikult esmaspäevale ja reedele, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis esmaspäeval ja reedel või ainult ühel neist päevadest.

8.5.5. Kontrolltööde ja nendega võrdsustatud arvestuslike tööde sooritamine on kõigile õpilastele kohustuslik. Puudumise korral märgib õpetaja hindeks "T", mis tähistab tegemata või järelevastamist vajavat tööd. Kontrolltöö hinne on mõjuva kaaluga kokkuvõtval hindamisel.

8.5.6. Kui õpilase kontrolltöö või sellega võrdsustatud arvestusliku töö tulemust on hinnatud hindega "puudulik" (2) või "nõrk" (1) või tegemata (T), antakse õpilasele 10 päeva jooksul võimalus järelevastamiseks. Erandjuhud kokkuleppel õpetajaga.

8.5.7. Järeltöid saab sooritada konsultatsioonideks ette nähtud aegadel.

8.5.8. Kui õpilane ei ole kümne päeva jooksul või õpetajaga kokku lepitud ajaks nõutavaid töid sooritanud, märgitakse eKooli „T“ asemele hinne "nõrk" ehk 1.

8.5.9. Sooritatud järelevastamise tulemus kantakse eKooli "puuduliku" või „nõrga“ hinde kõrvale kaldkriipsuga.

8.5.10. Kui õpilane on puudunud koolist põhjusega üle 50% õpitulemuste saavutamiseks ette nähtud ajast ja ei ole vastavat õppematerjali omandanud, võib jätta õpilase hindamata. Õpilasele, kes on koolist mõjuvatel põhjustel pikemat aega puudunud ja ei ole täitnud kokkuvõtva hinde väljapanemiseks nõutavaid ülesandeid, võib anda nõutavate õpitulemuste saavutamiseks 2 nädalat pikendust või erandkorras kokkuleppel õpetajaga individuaalse tähtaja.

8.5.11. Arvestuslikke hindeid ei planeerita trimestri viimasele nädalale.

8.5.12. Kui õppeperioodi keskel on trimestrihinne jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused hindega „nõrk“. Trimestrihinne parandamisele ei kuulu.

8.5.13. Tegemata koduste tööde eest märgib õpetaja eKooli märke „T“. Järgmisel tunnil järele tehtud koduse töö esitamisel „T“ kustutatakse.

8.5.14. Kui õpilasel puuduvad vajalikud õppevahendid või jätab õpilane tunnitöö tegemata, hinnatakse antud tunnitööd hindega „1“ (nõrk). Tunnitöö tuleb õpilasel järele vastata.

8.5. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

8.5.1. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärgid on: suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täitma kooli kodukorra nõudeid, kandma vastutust oma tegevuste ja valikute eest, motiveerida õpilast hoolikalt täitma õpiülesandeid.

8.5.2. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega igal trimestril.

8.5.3. Õpilase **käitumise hindamise** aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli:

- 1) **Hindega “eeskujulik”** hinnatakse õpilast, kes täidab kooli kodukorda ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme harjumuspäraselt igas olukorras ja järjepidevalt. Ei hiline ega puudu põhjuseta.
- 2) **Hindega “hea”** hinnatakse õpilast, kes järgib enamasti kooli kodukorda ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, põhjuseta puudumisi ega hilinemisi ei ole.
- 3) **Hindega “rahuldav”** hinnatakse õpilast, kes täidab kooli kodukorda ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kuid kellel on esinenud sagadasi eksimusi, mistõttu ta vajab õpetajate ja lapsevanema tähelepanu ja suunamist.
- 4) **Hindega “mitterahuldav”** hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorda ega üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajatele või kooli töötajatele. Õpilase käitumise võib hinnata “mitterahuldavaks” ka suure hulga põhjuseta puudunud tundide eest. Kolm põhjuseta hilinetud tundi võrdsustub ühe põhjuseta puudunud tunniga.

8.5.4. Õpilase **hoolsuse hindamise** aluseks on tema suhtumine õppetöösse.

Hindamisel arvestatakse õpilase õppeülesannete täitmist nii tunnis kui kodus, vajalike õppevahendite olemasolu, õpilase kohusetundlikkust ja töökust:

- 1) **hindega “eeskujulik”** hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannete täitmisel ja õppimisel alati kohusetundlikult, omab vajalikke õppevahendeid, õpib võimetekohaselt, on hoolas, püüdlis, viib alustatud tööd lõpuni.
- 2) **hindega “hea”** hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannete täitmisel ja õppimisel kohusetundlikult, omab vajalikke õppevahendeid, on hoolikas ja õpib võimetekohaselt.
- 3) **hindega “rahuldav”** hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole nende täitmisel piisavalt järjekindel ega õpi alati võimetekohaselt.
- 4) **hindega “mitterahuldav”** hinnatakse õpilast, kes ei täida õppeülesandeid, ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisel ja õppevahendite olemasolusse hooletult ja vastutustundetult. Jätab tegemata oma kodused õpiülesanded ning muud ülesanded koolis ja kodus.

8.7. Tasemehindamine

8.7.1. Põhikooli I ja II kooliastmes sooritavad õpilased haridusministeeriumi kinnitatud riiklikud tasemetööd.

8.7.2. Koolisisene tasemehindamine

Kooli juhtkonnal on õigus valida ja kinnitada koolisisesed tasemetööd. Õppeaine, milles toimub tasemetöö, teatatakse I õppeveerandi jooksul ning selle hinde väärtus on võrdne kontrolltöö hindega. Tasemetöös esinenud vigu analüüsib õpetaja koos õpilastega, kuid tasemetööd tagastamisele ei kuulu.

8.7.3. 7. klassi üleminekuksamiaine kinnitab õppenõukogu õppeaasta alguses.

8. klassi lõpus sooritavad õpilased üleminekuksami matemaatikast.

8.8. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

8.8.1. Kokkuvõttev hinne on I kooliastmes (1.-3 kl), II kooliastmes (4.-6. kl) ning III kooliastmes õppeaine trimestri- ja aastahinne.

I – III kooliastmes pannakse kokkuvõttev hinne vähemalt 3 hinde alusel, kusjuures arvestuslikud hinded on suurema kaaluga õpiprotsessi hinnetest.

8.8.2. Trimestri jooksul on õpilasel võimalik saada tugiõpet. Mitterahuldavate tulemuste korral koostatakse õpilasele erandkorras individuaalne õppekava ja õpilasel on **kohustus** osa võtta õpetajaga kokkulepitud aegadel toimuvast õpiabist ja sooritada järelevastamised.

8.8.3. Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines uue trimestri alguses individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt pikapäevarühm, konsultatsioonid, logopeediline abi, õpiabi jm).

8.8.4. Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

8.8.5. Õppenõukogu otsusel jäetakse õpilane täiendavale õppetööle 5 – 10 õppepäevaks, milles tuleks välja panna „puudulik” või „nõrk” aastahinne. Täiendav õppetöö viiakse läbi enne õppeperioodi lõppu. Hinne kantakse eKooli. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi. Õppepäeva pikkus on kuni viis õppetundi.

8.8.6. Õppenõukogu otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui on põhjendamata puudumiste tõttu või muudel põhjustel kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” ja täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema hooldaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama. Õpilase üleviimine järgmisse klassi või klassikursust kordama jätmise otsustatakse hiljemalt 31.augustiks.

8.8.7. 9. klassi õpilastele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

8.8.8. Punktides 5. ja 9. sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

8.8.9. Põhikooli 1.–8.õpilased, kes on täitnud kooli õppekava nõuded ja kelle aastahinne on kõigis õppeainetes vähemalt "rahuldav", viiakse õppeperioodi lõpul üle järgmisse klassi.

8.8.10. Õppeainete kokkuvõtvad trimestri- ja aastahinded kantakse eKooli, klassitunnistusele, aastahinded kooli õpilasraamatusse.

8.9. Põhikooli lõpetamine

8.9.1. Põhikooli lõpetajatele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

8.9.2. Õpilasele, kes sooritab vähemalt hindele „rahuldav” aastahinded ja lõpueksamid, väljastatakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus.

8.9.3. Täiendavale õppetööle ja järeleksamitele jäetud õpilastele väljastatakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus pärast võlgnevuste likvideerimist.

8.9.4. Põhikooli lõpetab õpilane:

- 1) kes on sooritanud põhikooli III kooliastmes õppekava läbivatest teemadest või õppeaineid lõimiva loovtöö. Loovtöö hindamisel lähtutakse loovtöö koostamise juhendist. Loovtöö teema ja hinne kantakse põhikooli lõputunnistusele;
- 2) kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega haridusministeeriumi poolt kinnitatud lõpueksamid;
- 3) kui lapsevanema nõusolekul on õppenõukogul võimalik väljastada põhikooli lõputunnistus mitterahuldavate aasta- ja eksamihinnetega õpilasele, kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne; või kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 4) haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale. Lihtsustatud õppel olev põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel järgmised koolieksamid:

- 1) eesti keele eksam;
- 2) matemaatikaeksam;
- 3) kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine eksam.

Eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

8.9.5. kes on eksternina sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses. Koolid, kus rakendatakse mittetatsionaarset õppevormi, on kohustatud looma võimaluse kooli lõpetamiseks eksternina koolikohustusliku ea ületanud isikule, kes on esitanud koolile sellekohase kirjaliku taotluse hiljemalt jooksva õppeaasta 1. novembriks. Kooli lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muidu toimub õppimine iseseisvalt.

§ 9 Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

- 9.1. Kool juhendub õpilaste ja lastevanemate teavitamisel PGSi § 55 ja RÕKi § 16 sätestatust.
- 9.2. Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras.
- 9.3. Teavitamisel järgib kool „Avaliku teabe seaduses“ ning „Haldusmenetluse seaduses“ teavitamisele sätestatud.
- 9.4. Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet:
 - 1) koolikorralduse ning õpilaste õiguste ja kohustuste kohta;
 - 2) trimestri jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast iga trimestri algul;
 - 3) planeeritavatest üritustest ja muudest ettevõtmistest annab õpilastele ja lastevanematele ülevaate kooli üldtööplaani, samuti teavitatakse vanemaid kirjalikult või suuliselt;
 - 4) õpilased ja vanemad saavad teavet kooli veebilehelt, E-kooli, õpilaspäeviku ning infostendide kaudu;

- 5) vanemad saavad teavet ka kaks korda õppeaastas toimuvatel lastevanemate üldkoosolekutel ja klassikoosolekutel.
- 6) õpilase arengut ja toimetulekut koolis jälgivad klassi- ja aineõpetajad ning kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele; aineõpetaja, klassijuhataja ja lapsevanem koostöös HEV koordinaatoriga selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valivad neile sobivad õppemeetodid ning sobivad õppevormid;
- 7) kool tagab õpilasele tugiteenused vastavalt vajadustele ja võimalustele.
- 8) kool korraldab õpilaste ja lastevanemate teavitamist edasiõppimise võimalustest ja tagab õpilaste karjääriteenuse kättesaadavuse koostöös Rajaleidja keskusega ja individuaalselt.
- 9) õpilaste õigused ja kohustused on sätestatud kooli kodukorras, mis on avalikustatud kooli veebilehel.
- 10) kool avalikustab kooli vastuvõtutingimused ja korra oma veebilehel.

§ 10. Karjääriteenuste korraldus

- 10.1. Karjäärinõustamisteenus tagatakse õpilasele, lapsevanemale ja õpetajale koostöös Raplamaa Rajaleidja keskusega; kohalike ettevõtete ning kutsekoolidega;
- 10.2. Koolis viiakse Rajaleidja poolt läbi 9. klassi õpilastele test vaimsete võimete ja isiksuseomaduste väljaselgitamiseks;
- 10.3. Õpilastel on võimalus osaleda töövarju- ja karjääripäevadel, ekskursioonidel ettevõtetesse ja asutustesse, õppimis- ja kutsevalikuid tutvustavatel messidel Teeviit ja Noor Meister;
- 10.4. Õpilastele on kättesaadavad karjääriteemalised, õppimisvõimalusi ja töömaailma tutvustavad teavikud ja voldikud;
- 10.5. Karjääriteemat käsitlevad koolis klassiõpetajad, klassijuhatajad, aineõpetajad, Rajaleidja nõustajad.

§ 11 Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

- 11.1. Hariduslike erivajadustega õpilased
Õpilaste ja nende vanemate nõustamine toimub arenguestluste ja ainealaste konsultatsioonide kaudu.
Koolis toetatakse hariduslike erivajadustega õpilasi järgmiste õpiabi tegevuste kaudu:
 - 1) hariduslike erivajadustega õpilaste märkamine ja väljaselgitamine 1. õppeveerandil;
 - 2) aine- või klassiõpetaja õpiabi (konsultatsioon);
 - 3) õpilase suunamine pikapäevarühma (1. – 5. klass);
 - 4) arenguestlused õpilasega lapsevanema juuresolekul;
 - 5) tugikomisjon;
 - 6) sotsiaal- ja eripedagoogiline nõustamine;
 - 7) õpiabirühmad;
 - 8) kõneravitunnid logopeedi juhendamisel;
 - 9) diferentseeritud hindamine;
 - 10) hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne aine- või õppekava ;
 - 11) koduõpe;
 - 12) koostöös kohaliku omavalitsusega tugiisiku teenuse rakendamine;
 - 13) psühholoogi teenuse võimaldamine;

14) õpilaste ja lastevanemate nõustamine Rajaleidja keskuse spetsialistide poolt;

15) haridusliku erivajadusega õpilasele koostatakse vajadusel õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaart. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad HEV koordinaator ja klassijuhataja;

16) sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, -sisus, -protsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes õppekavaga, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne aine- või õppekava. Kui individuaalse aine- või õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, pöörduakse nõustamiskomisjoni.

17) hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kool kasutada lisatundideks vaba tunniressurssi.

11.2. Andekate õpilaste toetamiseks pakub kool järgmisi võimalusi:

1) diferentseeritud töö tundides;

2) individuaalse õppetöö rakendamine ning täiendav juhendamine aineõpetaja poolt;

3) lisatundide võimalus aineolümpiaadideks ettevalmistamiseks ja konkurssidel ja projektides osalemiseks;

4) osalemine koolisisestel ja –välistel võistlustel ja konkurssidel ning üleriigilistes projektides;

5) Miksikese keskkonda (pranglimine);

6) osalemine TÜ Teaduskoolis;

7) tutvumine Teadusbussi tööga;

8) osalemine aine- ja huviringides;

9) uurimistööde tegemine;

10) individuaalse ainekava andekatele õpilastele koostab aineõpetaja. Vajadusel abistab teda HEV koordinaator.

§ 12 Liiklus- ja ohutuskasvatuse teemad ja nende käsitlemine

Soovituslikud teemad kooliastmeti:

I kooliastme lõpuks õpilane:

Teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada. Oskab:

1) järgida koolist ohutult evakueerumisel täiskasvanu juhiseid;

2) kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;

3) kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;

4) ohutult ühissõidukeisse siseneda, väljuda ja käituda, ohutult sõiduteed ületada;

5) valida jalgratta, rula ja rulluiskudega sõitmiseks ohutu koht;

6) ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;

7) valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutum koht; peatuda ning veenduda ohutuses;

8) määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;

9) eristada vale/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest;

10) käituda veekogudes/veekogudel ja nende ääres ohutult.

II kooliastme lõpuks õpilane:

Väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust. Oskab:

- 1) ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 2) koolist ohutult evakueeruda;
- 3) käituda ja tegutseda pommiähvarduse korral koolis täiskasvanu juhiste järgi;
- 4) kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid: helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhil kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsmed;
- 5) ühissõidukeisse sisenedes, neist väljudes ning sõidu ajal ohutult ja viisakalt käituda;
- 6) hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja -kaugust, ületada ohutult sõiduteed;
- 7) valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutum koht;
- 8) hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 9) leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitletluste kohta;
- 10) kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida;
- 11) käituda veekogudes/veekogudel ja nende ääres ohutult.

Teab:

- 11) tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- 12) lõhkekehade kaasnemaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- 13) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile).

III kooliastme lõpuks õpilane:

Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas. Oskab:

- 1) ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 2) vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 3) kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid: helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhil kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsmed;
- 4) märgata ohtlikke kohti kooliteel ja valida ohutum teekond sihtpunkti jõudmiseks;
- 5) leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutuslast olukorda teiste riikidega;
- 6) kirjeldada ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- 7) käituda veekogudes/veekogudel ja nende ääres ohutult.

Teab:

- 8) tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- 9) nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 10) liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 11) ohutuslasteid kampaaniad ja annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;

Ohutuskasvatuse teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, klassijuhataja tundides ja kajastatakse aine- ja töökavades.

§ 13 Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

13.1. Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja täiendamine kuulub klassiõpetaja ning aineõpetaja pädevusse.

13.2. Klassi- ja aineõpetaja koostavad kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd, õppeaasta üldtööplaani ning kooli materiaalseid ressursse.

13.3. Klassi- ja aineõpetaja töökavad on vormistatud trimestri- või õppeaastaplaanina.

13.4. Õpetaja teeb trimestri esimesel tunnil õpilastele teatavaks töökavas käsitletavat teemasid, oodatavad õpitudemused, nende kontrollimise ning hindamise aja ja vormi.

- 13.5. Õpetaja koostab töökava koolis välja töötatud ühtse vormi kohaselt. Klassi- ja aineõpetaja töökavas on õppesisu liigendatud õppeteemade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavad põhimõisted, kasutatavad meetodid, õppematerjal; lõiming teiste õppeainetega; oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused.
- 13.6. Klassi- ja aineõpetaja töökavad esitatakse digitaalselt uue trimestri esimesel nädalal või õppeaasta alguses septembri viimasel nädalal.
- 13.7. Töökavad kinnitab direktor.

§ 14 Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- 14.1. Kooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab erinevate huvigruppide koostööd riikliku põhikooli õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel;
- 14.2. õppekava koostamises ja arendamises osalevad kõik pedagoogid;
- 14.3. õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor;
- 14.4. õppekava kinnitab direktor, kes esitab selle arvamuste andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule;
- 14.5. vajadusel tehakse õppekavas täiendused ja parandused igal õppeaastal;
- 14.6. õppekava koos muudatustega avalikustatakse kooli kodulehel ja koolis.

§ 15 Õppekava rakendumine

Õppekava rakendub alates 1. septembrist 2015